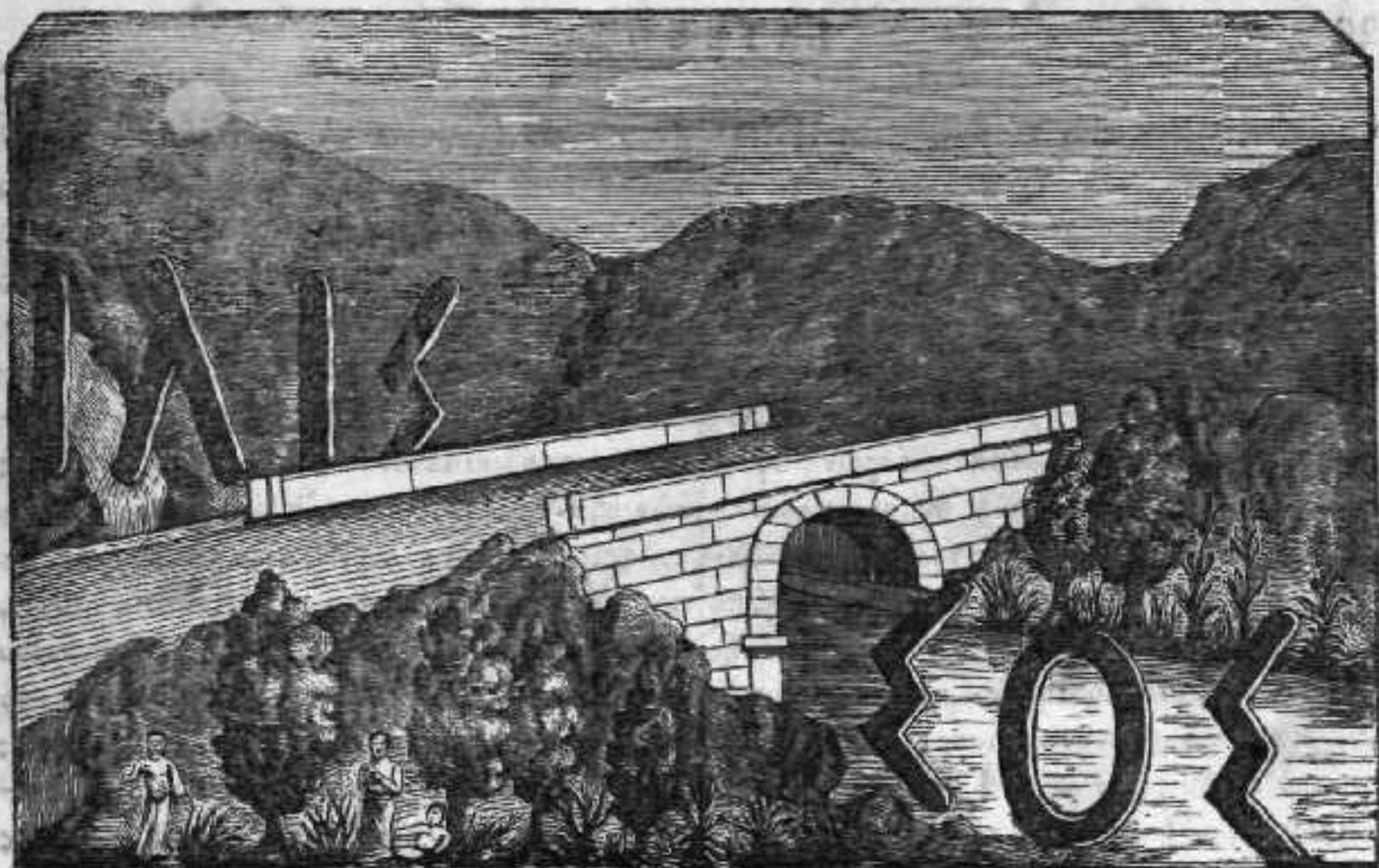

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙ ΟΔΙΚΩΝ.

Ἐκδιδόμενον ἀπαξ τοῦ μηνός.

Ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ 15 Δεκεμβρίου 1868.

ΕΤΟΣ Α΄. ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ Η΄.

Η ΝΗΣΟΣ ΚΑΠΡΕΑ Η ΑΙ ΑΙΣΧΡΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΩΜΟ ΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΤΙΒΕΡΙΟΥ.

(Συνέχεια· ἴδε φυλλ. Ζ΄.)

Ποία ἦν ἡ χρῆσις τῶν τεσσερῶν τούτων, περὶ ὧν ἐν τῷ προηγουμένῳ φυλλαδίῳ ὡμιλήσαμεν; Διεμοιράζοντο ἴσως εἰς τὸ πλήθος κατὰ τὰς ἡμέρας ἀσέμνων παραστάσεων; Ἦσαν προωρισμένοι διὰ τοὺς Ἀτελλανούς; Παρεῖχον εἰσοδὸν εἰς τόπους αἰσχρούς; Ἦσαν τεσσέραι φιλοξενίας εἰς οἴκους δυσφύμους; Ἐδίδοντο εἰς τὸν Ῥωμαϊκὸν συρφετὸν τὰ εἶδη ταῦτα τῶν ἐπ'

ἀμέσῳ προθεσμίᾳ ἐνεχύρων κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν αὐτοκρατορικῶν δωρεῶν, ὥπως σήμερον δίδουσιν εἰς τοὺς πτωχοὺς δωρεὰς ἄρτου, κρέατος, ξυλείας; Ἡ ἠθικὴ τῶν αὐτοκρατόρων κατάστασις ἠδύνατο νὰ φθάσῃ μέχρις ἐκείνου τοῦ βαθμοῦ· τὸ δὲ βέβαιον εἶνε ὅτι ἐπ' αὐτῶν ἐκόπησαν ἐν ἀπιστεύτῳ ἀφθονία τὰ λαλοῦντα ταῦτα παράσημα τῆς ἀκολασίας.

Ἀλλ' ἀφήσωμεν τὰ θλιβερά ταῦτα ζητήματα καὶ ἐξετάσωμεν μᾶλλον ὅποιον ὀφείλομεν νὰ φαντασθῶμεν κατὰ τὴν προκεχωρημένην ταύτην ἡλικίαν ἐκείνον, ὃν οἱ Ῥωμαῖοι ἐπωνόμαζον γηραιὸν κνάκωνα τῆς Καπρέας. Εἶδομεν αὐτὸν κατὰ τοὺς χρόνους τῆς νεότητος εὐγενῆ, ὡραῖον καὶ νοήμονα, παριστῶντα τύπον ἀξίον τῆς Διδίας, ἀξίον τῶν Κλαυδίων, καὶ τοι ἐνέφαινε τινα σημεῖα ἐκφοβοῦντα τὸν παρατηρητήν. Ἀλ-

λά σώζεται μνημείον τι δυνάμενον νὰ παραστήσῃ αὐτὸν πρὸ ἡμῶν γηραιόν; Ὑπάρχει εἰς τὸ μουσεῖον τῆς αὐτοκρατορικῆς βιβλιοθήκης (Cabinet de la Bibliothèque Imperiale) ἐν τῇ ὑελοφράκτῳ θήκῃ τῇ περιεχούσῃ τοὺς ὠραιότατους τῶν ἀναγλύπτων λίθων (ἀρ. 211) σαρδώνυξ τριστρώματος, ἔχων 7 μὲν ὑψεκατομέτρων ὕψος, 5 δὲ πλάτος· ὁ σαρδώνυξ οὗτος παριστᾷ τὸν Τιθέριον, τὸν Τιθέριον γηραιόν, τὸν Τιθέριον περιστεφόμενον τὴν κεφαλὴν ὑπὸ κόμης δασείας ἣν ὁ τεχνίτης ἐφεῦρεν, ἣν εἶχον ἴσως προσαρμόσει εἰς τὸ πρωτότυπον ζῶν, καὶ σκιαζομένην ὑπὸ στεφάνου δρυός. Ἐπὶ τοῦ ὤμου φέρει αἰγίδα σπαθητὴν καὶ φοιιδωτὴν, δι' ἧς ἐταυτίζετο μετὰ τοῦ αἰγιδόχου Διός. Διὰ τί ὅχι; Μὴ ἡ ἑπαυλις ἦν κατώκει δὲν ἐκαλεῖτο οἶκος Διός. Ἡ κατατομή αὐτοῦ εἶνε πάντοτε ὠραία, διότι τὰ ἔτη δὲν τροποποιοῦσι τὴν οὐσιώδη κατασκευὴν καὶ σκιαγραφίαν τοῦ προσώπου· ἡ ρίς εἶνε γρυπὴ· ἀναγνωρίζεται ἐκ ταύτης εὐκόλως ὁ Τιθέριος, ἀλλὰ τὸ μέτωπον εἶνε ἐρυτιδωμένον καὶ οἶονεῖ σοβαρόν, ἡ ὄφρυς ἐξεικονίζει παράδοξον δριμύτητα, τὸ περιχέλωμα τοῦ ὀφθαλμοῦ ἐνέχει τι τὸ τρομερόν. Τὸ στόμα, τὰ χεῖλη, ὁ πώγων εἶνε εὐσάρκα, φιλήδονα, παχύδερμα καὶ ἀποδιδόνουσιν ὁμοία πρὸς τὸν τύπον τοῦ Οὐτέλλιου. Ὁ τράχηλος εἶνε ὑπερμεγέθης, ἐξογκωμένος ὑπὸ τοῦ οἴνου, τῆς εὐσιτίας καὶ οἶονεῖ ὑπὸ τινος ἀποκρύφου δηλητηρίου. Εἰς τὰς ἀναλογίας τῆς κεφαλῆς ταύτης, ποιηθείσης ἄλλως ὑπὸ καλλιτέχνου ἐπιδεξιωτάτου, ὑπάρχει τι τὸ ὑπέρογκον, τὸ τερατώδες καὶ ποιά τις ἐντύπωσις φρίκης δι' ἧς ὁ καλλιτέχνης διείδε τὸ πρωτότυπον αὐτοῦ. Σημειωτέον προσέτι ὅτι ὁ σαρδώνυξ ἔχει κατάχρωσιν κυανίζουσαν ἣτις καθιστᾷ τὸ πρόσωπον σκοτεινότερον καὶ ἐπισκιάζει ἔτι πλέον τὸ περιθώριον τῆς κόμης καὶ τῆς αἰγίδος σχεδὸν ἥδη μελαμβάφῳν· ἐκ τῆς ιδιότητος δὲ ταύτης τοῦ λίθου προέρχεται ἀποτέλεσμα τι τραγικόν, ὅπερ ἐντυπώνει τι τὸ φρικωδέστερον καὶ δραματικώτερον εἰς τὴν εἰκόνα ταύτην τοῦ Τιθέριου.

Ἀλλ' οὐχ' ἦττον εἶνε ἐπωφελὲς νὰ ἀναλογισθῶμεν ὅτι ὁ χαρακτήρ τοῦ ἀναγλύ-

πτου λίθου ἐξωράϊσε τὸ πρωτότυπον αὐτοῦ καταστήσας αὐτὸ ἰδανικόν· ἐπωφελὲς εἶνε νὰ συμπληρώσωμεν τὴν εἰκόνα ταύτην, προστιθέντες διὰ τῆς φαντασίας ὀφθαλμοῦς ἀσθενεῖς, ἐρυθροὺς, παρωξυσμένους ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε νὰ ἦνε ὀξυδερκαῖς ἐν τῷ σκότει ὡς οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς τίγρεως, πρόσωπον κεκαλυμμένον ὑπὸ ἐξοιδημάτων ἢ τῶν ἐξανθημάτων τῆς αὐπνίας καὶ τῆς ἀκολασίας, ὑπὸ ἀλοιφῶν, ἐμπλάστρων ἁπὲρ αὐτὸς ὁ αὐτοκράτωρ ἐπιτίθησιν ἑαυτῷ, ὣν ὁ μόνος ἑαυτοῦ ἰατρός, ὑπὸ προώρου φαλάκρας ἣτις ἔμελλε νὰ ἐπισπεύσῃ τὸ τέλος τοῦ τερατώδους ἐκείνου εἶδους τῆς ζωῆς. Τοιοῦτος ἦτο ὁ φιλήδονος, ὁ ἐπιχαρὶς Τιθέριος. Τοιοῦτος ἦτο ὁ μυσαρὸς ἐκεῖνος γέρων, ὁ σουλτάνος ὁ ὑπερβᾶς πολλοὺς τῶν σουλτάνων νεωτέρου τινὸς πολιτισμοῦ, ὅστις ἐν τῷ Καπρεατικῷ αὐτοῦ χαρμῶν περεδίδετο εἰς τὴν μαλθακότητα καὶ τὰς ἡδονὰς, ἐν ᾧ ὁ μέγας αὐτοῦ βεζύρης Σηϊανὸς ἦτο κύριος τῆς Ῥώμης, κολλακεύων τὰ πάθη αὐτοῦ, τὰς ὑποψίας, τὰς αἰμοχαρεῖς ὁρέξεις.

Ἐπέρχεται ἴσως εἰς τινὰς τὸ ἐρώτημα πῶς ἡ φαινομένη αὕτη ῥαστώνη, ἡ δριμεία ῥίχνωσις ἠδύναντο νὰ φέρωσιν αὐτὸν εἰς τὴν θηριωδίαν. Ἡ ῥάθυμος μαλθακότης δύναται νὰ συμβαδίσῃ μετὰ τῆς διψῆς τοῦ αἵματος; Δυστυχῶς ἡ ἱστορία ἀποκρίνεται καταφικώτατα εἰς τὰς ἡμετέρας ἀμφιβολίας κατὰ διαφόρους ἐποχὰς καὶ διὰ παραδειγμάτων συνεχῶς ἐπαναλαμβανομένων. Τὸ σφάζειν καὶ τὸ παραδιδάσκειν εἶνε δύο πράξεις ἰσχύος· τὸ καταστρέφειν ἄνευ τῆς δυνάμεως τοῦ πλάττειν εἶνε ἱκανοποιήσις ὁμοία διὰ τὰ παιδάρια τὰ διαχειριζόμενα τὰ παίγνια αὐτῶν καὶ τοὺς τυράννους τοῦ παίζοντος τὴν τύχην τοῦ εἰς αὐτοὺς ἐμπεπιστευμένου λαοῦ. Ἡ κατάχρησις τῶν γυναικῶν καὶ ἡ καταφρόνησις τῶν ἀνδρῶν ὁδηγοῦσιν ὁμοίως εἰς τὴν ὠμότητα, διότι ἡ ὠμότης εἶνε ἐξέγερσις τις τοῦ νευρικοῦ συστήματος, ποιά τις μορφή τῆς πλησμονῆς τῆς δυνάμεως, πέπερι διὰ τοὺς ἀνορέκτους τῶν στομάχων.

Ἄλλως κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τὸ αἷμα ἔρρεεν ἐκτὸς θέας· ἡ Ῥώμη ἦτο μακρὰν καὶ ὁ Σηϊανὸς ἠγρύπνει. Ἡ σκληρότης εἶχε

τι τὸ κανονικόν, τὸ διοργανωμένον, τὸ εὖ κολον· καὶ εὐχάριστον διὰ τὸν δεσπότην. Ἦρκει ν' ἀποστείλῃ τινὰ διαταγὴν καὶ δὲν εἶχε πλέον νὰ ἀνησυχῇ περὶ τῆς δίκης, τῆς καταδίκης, τῆς θανατώσεως· ὁ Σηϊανὸς ἐπεφορτίζετο τὰ λοιπὰ.

Ὁ σκηπτὸς ὅστις ἐπιπεσὼν κατὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ Τιβερίου ἐξήγαγεν αὐτὸν ἐκ τῆς νάρκης εἰς ἣν εἶχεν ἐμπέσει, ἔστησεν αὐτὸν ἀντιμέτωπον τῆς θεότητος, ἥτις ἐπὶ τοσαῦτα ἔτη κατεῖχε τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, τοῦ τρόμου. Ἡ ἐπιστολὴ τῆς Ἀντωνίας, ἡ ἀφιξίς τοῦ Πάλλαντος, ἡ προσποίησις ἣν ὤφειλε νὰ ὑποκριθῇ ἐπὶ ἑξ ὅλους μῆνας, οἱ δριμύτεροι τῶν φόβων, ὁ ἀποκρυφώτερος τῶν πόθων τῆς ἐκδίκησεως, ἡ αἰωνία συνωμωσία ἡ μυστηριωδὴς ἐνεργοῦσα, ἔπειτα ὁ θρύλος καὶ ἡ ἀναχώρησις τοῦ Μάκρωνος εἰς Ῥώμην, ἰδοὺ συγκινήσεις ἐξαντλοῦσαι ἕνα γέροντα καὶ ἐξ ὑπαμοιβῆς ἐξεγείρουσαι αὐτὸν ἢ καταβάλλουσαι, ἐξερεθίζουσαι, φονεύουσαι αὐτὸν ἢ καθιστῶσαι μανιώδη. Πρέπει ἐκτὸς τῶν ἄλλων νὰ φαντασθῶμεν τὸν Τιβέριον ἀγωνιῶντα, κατατρυχόμενον, ὑπερκείμενον τῆς χαινούσης ἀδύσσου ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης καθ' ἣν ὁ Μάκρων μετέβη εἰς Ῥώμην ἵνα ἀναρρίψῃ τὸν περὶ τῆς τύχης αὐτοῦ κύβον. Ἐφερον φρικῶδες ἀποτέλεσμα αἱ ὥραι ἐκεῖναι τῆς πυρετώδους προσδοκίας ἃς διήλθεν ἐπὶ τοῦ ὑψηλοτέρου βράχου τῆς Καπρέας, ἀριθμῶν αὐτὰς διὰ τῶν παλμῶν καρδίας ἧς ὁ φόβος καθίστα ἀγωνιώδεις τοὺς παλμούς. «Ἐφθασεν ὁ Μάκρων εἰς Ῥώμην; Τί συμβαίνει ἐν τῇ γερουσίᾳ; ... Καὶ ὁ Σηϊανός; ... Ἀποθνήσκει; Θριαμβεῖ; Ἐπέρχεται κατὰ τῆς Καπρέας; Δὲν ἀνάπτουσι τὰς προσυμφωνηθείσας φρυκτωρίας ἀπὸ κορυφῆς εἰς κορυφὴν; Μὴ ἐπίκειται ἡ καταστροφή μου; Ἡ νύξ παρέρχεται· τὸ λυκαυγὲς φωτίζει τὸν ὀρίζοντα· οὐδὲν σύνθημα; Ὁ Φοῖβος προβαίνει ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος· καταβαίνει· μέλλει νὰ θυθισθῇ εἰς τὰ κύματα· οὐδὲν ἔτι σύνθημα; Πρέπει νὰ φύγω;» Καὶ ὁ Τιβέριος βλέπει πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, κάτω τῆς ἀποτόμου κλίμακος, προσωρισμένην τὴν νῆα ἥτις μέλλει νὰ μεταφέρῃ αὐτὸν εἰς ἄγνωστόν τινα χώραν ἵνα ζητήσῃ καταφύγιον. Ἡ Ῥόδος παρίσταται πρὸ αὐ-

τοῦ ἀνανεοῦσα πάντας τοὺς τρόμους αὐτῆς. Συγκινήσεις ὅμοιαι ἐκείνων, αἵτινες εἶχον καταπλήξῃ αὐτὸν ἐν τῷ μέσῳ βίου ἡρέμου καὶ ἀφωσιωμένου εἰς τὰς ἡδονὰς διαδέχονται βιαίως ἀλλήλας. Τοιαύτη κατάστασις ἡδύνατο νὰ μεταμορφώσῃ καὶ ἄνδρα ἐν τῇ ἀκμῇ μὲν ὄντα τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, ἀλλ' ἐστερημένον πολιτικοῦ θάρρους καὶ πεποιθήσεως· διὰ δὲ τὸν ἀνιαρὸν καὶ ἀξιοθρήνητον ἐκείνον γέροντα ἦτο τὸ σύνθημα τῆς παραφορᾶς καὶ ἡ ἐκρηγίς τῶν ἀπεχθестέρων παθῶν.

Πρὸς τοῦτοις εὐθὺς μετὰ τὴν εἶδσιν τοῦ θανάτου τοῦ Σηϊανοῦ φθάνει ἡ ἐπιστολὴ τῆς Ἀπικίας, τῆς ἀποπέμπτου γυναικὸς τοῦ Σηϊανοῦ, ἥτις ἐκμυστηρεύει ἐγκλήματα ἀγνοούμενα, ἥτις διηγεῖται τὴν δηλητηρίασιν τοῦ Δρούσου, υἱοῦ τοῦ Τιβερίου, ὑπὸ τοῦ Σηϊανοῦ καὶ τῆς Λιβίλλης. Πικρὰ μανία διαδέχεται τότε ἐφήμερον χαράν. Πῶς! αὐτὸς, ὁ βαθυγνώμων, ὁ κρυψίβουλος, ὁ ὀξυδερκής Τιβέριος, ἡπατήθη ὡσεὶ παιδίον! Ἐπὶ ὀκτὼ ὅλα ἔτη ἐφανακίσθη ὑπ' ἀνδρὸς τὸν ὅποιον μόλις πρὸ ὀλίγου κατώρθωσε νὰ φονεύσῃ! Ἐφόνευσαν τὸν υἱὸν αὐτοῦ χωρὶς οὐδὲν νὰ ὑποπτευθῇ. Εἰς τίνα λοιπὸν νὰ ἐμπιστευθῇ τοῦ λοιποῦ; Τὸ σύμπαν οὐδὲν ἄλλο παρουσιάζει πλὴν προδοσίας, ἐπιβουλάς, σκότη. Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ κατέστη ἑκτοτε ἔρμαιον ὑποψιῶν τοσοῦτω δηκτικῶν καὶ ὀρμῆς τοσοῦτω φοβερᾶς, ὥστε ἠθέλησε νὰ διαχύσῃ εἰς τὸν κόσμον σύμπαντα τὸν τρόμον τὸν πληροῦντα τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ψυχὴν. Ἐπὶ ἐννέα μῆνας κεκλεισμένος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Διὸς, παραβάλλων ἑαυτὸν πρὸς τὸν Θεὸν τὸν ζυγίζοντα ἐν τῇ πλάστιγγι αὐτοῦ τὴν μοῖραν τῶν βροτῶν κατέστη μέγας δικαιοπόλος· ἐξέλαβε τὸν πρὸς ἐκδίκησιν πόθον τῆς καρδίας αὐτοῦ ὡς ἀνάγκην δικαιοσύνης.

Ἐσπούδασε τὸν βίον, τὰς πράξεις, τοὺς λόγους τῶν κυριωτέρων πολιτῶν, τὰς γενεαλογίας τῶν οἰκογενειῶν, τοὺς δεσμούς, τὰ συμφέροντα, τὴν δύναμιν αὐτῶν· ἐπελήφθη τῆς ἀναζητήσεως ἐνόχων μετὰ τοῦ αὐτοῦ ζήλου μεθ' οὗ καὶ ἀγαθός τις ἀνὴρ περιβληθεὶς τὴν ἐντολὴν ταύτην ὑπὸ τῆς κοινωνίας. Τὸ πρόβλημα ἐλύετο ἀποτόμως διὰ τοῦ ξίφους καὶ ἀδιακόπως πάλιν

ἀνενεοῦτο· καθ' ἕσον θυμά τι ἔπιπτε, ἄλλο ἀνεφαίνετο. Εἰς τὸ αἰμοχαρὲς πάθος κατακρημνιζομένους ἀπὸ τῆς Ταρπηίας πέ-
 τοιαύτης καταδιώξεως προσετίθεντο αἱ τρας. Ἡ Μαμερτίνη φυλακὴ ὑπεργέμει καὶ
 διαβολαί. Ἡ φατρία τῆς Ἀγριππίνας κα-
 τεμαρτύρει τῶν περὶ τὸν Σηϊανόν, οἱ περὶ
 τὸν Σηϊανόν ἠλπίζον ὅτι θὰ ἐπισύρῃσι τὴν
 χάριτα τοῦ αὐτοκράτορος καταμαρτυροῦντες
 τῶν περὶ τὴν Ἀγριππίαν. Τὸ διασταυροῦ-
 μενον τοῦτο πῦρ ἠύξανεν ἡ γερουσία δου-
 λικὴν προθυμίαν δεικνύουσα καὶ καταδί-
 κας ἐπὶ καταδικῶν σωρεύουσα. Ἐν τῷ λα-
 θυρίνθῳ τούτῳ ἀποπλανηθεῖς, μεθύων καὶ
 σχεδὸν παράφορος ἐκ τῆς ἀναζητήσεως
 φαντασιωδῶν ἐγκλημάτων, ὁ Τιβέριος ἐ-
 φόνευεν ἀδιακρίτως· ὅσῳ μᾶλλον προὔχω-
 ρει εἰς τὴν αἰμόφυρτον ἐκείνην ὁδὸν το-
 σοῦτῳ πλείονα ζόφον ἀπῆντα, ὅμοιος
 πρὸς τὸν μεταλλέα τὸν ἐν τοῖς σπλάγχχνοις
 τῆς γῆς κατακεχωσμένον ὅστις μάτην διὰ
 τῆς δικέλλης ἀνασκάπτει τὴν πιέζουσαν
 αὐτὸν γῆν· σκάπτει ἐμπρὸς, δεξιᾷ, ὀπισ-
 θεν, προκαλεῖ νέας τῶν χωμάτων κατα-
 πτώσεις· νομίζει ὅτι προχωρεῖ πρὸς τὸ
 φῶς, ἀλλὰ τὰ σκότῃ εἶνε ἔτι ἐπίσης
 ζοφερά, καὶ μέλλει μετ' οὐ πολὺ νὰ στερηθῇ
 τοῦ ἀέρος.

Δίων ὁ Κάσιος συνεκεφαλαίωσεν ἐν ὀ-
 λίγαις τισὶ σελίδι τὰς ἀντεκδικήσεις ταύ-
 τας, αἵτινες ἔμειναν διὰ τοῦς μεταγενεστέ-
 ρους ὁ ἀκρότατος τύπος τῆς βασιλείας τοῦ
 Τιβερίου. Ὅλοι οἱ συγγενεῖς, οἱ φίλοι, οἱ
 θεράποντες τοῦ Σηϊανοῦ καταμηνύονται,
 καταδικάζονται, φυγαδεύονται, φονεύονται.
 Τῶν πολιτῶν οἱ ὑπ' αὐτοῦ καταδιωχθέν-
 τες καὶ ὑπὸ τῆς γερουσίας ἀπολυθέντες
 συλλαμβάνονται ἐκ νέου, προφάσει ὅτι ἐ-
 σώθησαν διὰ τὴν πρυστασίαν τοῦ Σηϊανοῦ.
 Ὁ ἐκούσιος θάνατος καθίσταται μία τῶν
 γλυκυτέρων ποινῶν· τῶν δὲ κατηγορου-
 μένων οἱ τραυματισθέντες ἐπιδέονται τὰς
 πληγὰς, καὶ σύρονται σπαίροντες καὶ ἡ-
 μιθανεῖς μέχρι τοῦ δεσμωτηρίου ὅπως αὐτοῦ
 σονευθῶσιν· ἀπ' ἐκείνης δὲ τῆς στιγμῆς αἱ
 διαθῆκαι αὐτῶν οὐδὲν ἰσχύουσι, τὰ δὲ ἀ-
 γαθὰ δημεύονται. Οἱ πραιτωριανοὶ λεηλα-
 τοῦσι καὶ πυρπολοῦσιν εἰκὴ ἐν τῇ Ῥώμῃ
 ἵνα δείξωσι τὸν μετᾶμελον καὶ τὴν πίστιν
 αὐτῶν· ὁ λαὸς θυσιάζει καὶ λαφυραγωγεῖ
 ἵνα ἐκδικηθῇ τοὺς φίλους τοῦ Σηϊανοῦ. Τὸ

Καπιτώλιον βλέπει ἀκαταπαύστως ἀθόους
 τρας. Ἡ Μαμερτίνη φυλακὴ ὑπεργέμει καὶ
 εὐθύς ἐν μιᾷ στιγμῇ κενοῦται, οἱ δὲ ἀνα-
 βαθμοὶ ἀποπνέουσι φρικτὴν δυσωδίαν ἐκ
 τῶν σηπομένων πτωμάτων, ἅτινα ρίπτον-
 ται ἐν τῷ Τιβέρι, ἐν ᾧ οἱ πραιτωριανοὶ
 φυλάττουσι καθ' ὅλον τοῦ ποταμοῦ τὸ
 μῆκος, κωλύοντες διὰ τῶν ἀπειλῶν
 αὐτῶν τοὺς ποθοῦντας νὰ συλλέξωσι τὰ
 ἀνιαρὰ ἐκεῖνα λείψανα ἵνα ἀποδώσωσιν
 αὐτοῖς τὰ ὕστατα χρέη. Ἡ Ῥώμη οὐδὲν
 ἄλλο παριστᾷ πλὴν ἡ σιγὴν, ἐρημίαν,
 τρόμον. Οὐδὲ μία ἡμέρα, κατὰ τὸν ἱστο-
 ρικόν, παρέρχεται ἄνευ καταδίκης· οὐδ'
 αὐταὶ αἱ ἰσραὶ ἡμέραι, οὐδ' αὐτὴ ἡ πρώτη
 τοῦ ἔτους. Αἱ γυναῖκες καὶ τὰ τέκνα
 συναπόλλυνται μετὰ τῶν πατέρων. Εἶνε
 δὲ ἀπηγορευμένον νὰ θρηνήσῃ τις τὸν υἱὸν
 ἐπὶ ποινῇ θανάτου· ἡ μήτηρ τοῦ Φουφίου
 Γεμίνου εἶνε παράδειγμα τοιαύτης κατα-
 δίκης.

Καὶ ἐν τοσοῦτῳ οἱ κόλακες, ὠχράν καὶ
 θαψίνην τὴν ὄψιν ἔχοντες, ἔψαλλον τὴν εἰς
 Ῥώμην ἐπάνοδον τοῦ χρυσοῦ αἰῶνος, τὴν
 ἀπελευθέρωσιν τῶν πολιτῶν ἀπὸ τῆς κατα-
 πίσεως τοῦ ὑπουργοῦ. Ἡ δὲ γερουσία δὲν
 ἠσχύνετο νὰ ψηφίσῃ τὴν ἐν μέσῳ τῷ φόρῳ
 ἰδρυσιν ἀγάλματος τῆς Ἐλευθερίας προσ-
 ποίησις μισητῇ, δαίγμα τῆς μεγίστης τα-
 πεινώσεως τῶν χαρακτήρων.

(Ἔπεται συνέχεια).

ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Ο ΚΩΜΙΚΟΣ

(Συνέχεια, ἴδε φυλλ. Ζ').

Ἡ νέα κωμῳδία ἔφερεν ἴσως ἐπὶ τῆς
 διεφθαρμένης καὶ παραλελυμένης κοινωνίας
 τῆς ἐποχῆς ἐκείνης μεγαλύτερα ἀποτε-
 λέσματα τῆς ἀρχαίας τοῦ Ἀριστοφάνους
 κωμῳδίας, διό ἴσως πολλοὶ ἐκ τῶν πρα-
 κτικωτέρων ἀνδρῶν ἐβλέποντες ἐκείνην μὲν
 περιοριζομένην ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς πραγμα-